

EXPUNERE DE MOTIVE

LEGE pentru completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.195/2002 privind circulația pe drumurile publice

I. Motivul emiterii actului normativ

Statul român se confruntă în prezent cu un vid legislativ și procedural major în ceea ce privește capacitatea de a asigura executarea sancțiunilor contravenționale la regimul rutier aplicate conducătorilor auto nerezidenți (turiști, persoane aflate în tranzit, cetățeni străini veniți în scop de afaceri). În absența unui instrument coercitiv imediat la dispoziția agenților constatatori sau a polițiștilor de frontieră, acești conducători auto pot părăsi teritoriul României fără intenția de a-și achita obligațiile financiare, transformând țara noastră, din acest punct de vedere, într-un paradis fiscal pentru contravenienții străini.

La nivelul Uniunii Europene, statisticile arată că un procent alarmant de 40% din infracțiunile rutiere transfrontaliere rămân nepedepsite, în principal din cauza dificultăților de executare silită a amenzilor în statul de reședință al contravenientului. Deși există mecanisme europene de recunoaștere reciprocă a sancțiunilor financiare (cum este Decizia-cadru 2005/214/JAI), acestea sunt greoaie, consumatoare de timp și, în general, se aplică doar pentru sancțiuni ce depășesc pragul de 70 de euro. Astfel, vasta majoritate a amenzilor rutiere obișnuite rămâne neacoperită de aceste mecanisme.

Prin prezenta inițiativă legislativă, se propune introducerea măsurii tehnico-administrative a reținerii permisului de conducere pentru conducătorii auto nerezidenți care figurează cu amenzi neachitate sau care refuză plata pe loc a sancțiunii curente ori depunerea unei garanții. Măsura importă mecanisme de succes aplicate deja în alte state europene, axându-se pe responsabilitatea personală a conducătorului auto.

II. Impactul financiar asupra bugetului general consolidat

Prejudiciul adus bugetului de stat prin necolectarea acestor debite este unul considerabil și dublat de o risipă nejustificată de fonduri publice. Datele statistice oficiale din evidența Agenției Naționale de Administrare Fiscală (ANAF) relevă o situație alarmantă: în ultimii trei ani au fost aplicate 42.712 amenzi cetățenilor străini nerezidenți, în valoare totală de 44.659.951 lei (aproximativ 9 milioane de euro). Din această sumă, s-au încasat efectiv doar 25.066.785 lei, rezultând un deficit de aproximativ 4 milioane de euro.

Mai mult, statul român suportă cheltuieli uriase, complet ineficiente, cu expedierea proceselor-verbale și a somațiilor. Conform legislației actuale, transmiterea acestor documente se face prin poștă. Costul unei singure expediții poștale internaționale (de exemplu, către state asiatice, Australia sau America) ajunge frecvent la sume cuprinse între 200 și 250 lei per plic.

Astfel, statul plătește sume disproporționate pentru a încerca recuperarea unor amenzi pe care nu are pârghiile reale de a le executa silit.

Adoptarea prezentei legi va avea un impact financiar eminamente pozitiv, generând pe termen scurt o creștere masivă a gradului de colectare la bugetul de stat, prin facilitarea plății imediate la terminalele electronice (POS) din dotarea polițiștilor rutieri și a punctelor de trecere a frontierei.

III. Impactul socioeconomic

Condiționarea dreptului de a conduce pe teritoriul național de respectarea legii și achitarea sancțiunilor are un efect descurajant și preventiv esențial pentru creșterea siguranței rutiere. Din datele reținute în evaluările Comisiei Europene, deși șoferii nerezidenți reprezintă aproximativ 5% din traficul rutier, aceștia comit aproximativ 15% din infracțiunile de depășire a limitei de viteză, pe fondul sentimentului de impunitate (lipsa riscului de a fi sancționați la întoarcerea în țara de origine). Eliminarea acestui sentiment de impunitate va disciplina participanții la trafic și va contribui direct la dezideratul european „Vision Zero” – zero decese din accidente rutiere pe drumurile din Uniunea Europeană până în anul 2050.

De asemenea, măsura propusă rezolvă o inechitate profundă percepută la nivel social: în timp ce un cetățean român rezident este supus tuturor rigorilor executării silite, un nerezident poate eluda cu ușurință plata aceluiași obligații.

IV. Impactul asupra sistemului juridic și compatibilitatea cu normele europene

Proiectul de act normativ se integrează organic în sistemul legislației naționale și respectă drepturile și libertățile fundamentale, instituind o măsură proporțională, echitabilă și nediscriminatorie. Măsura reținerii permisului de conducere are un caracter temporar și funcționează ca o garanție a îndeplinirii obligațiilor legale, nefiind o sancțiune în sine. Prin această abordare, este protejat dreptul de proprietate al terților asupra vehiculului, măsurile coercitive acționând strict asupra dreptului de a conduce al persoanei contraveniente.

Prezenta propunere legislativă a fost fundamentată pe o analiză comparativă a reglementărilor europene, integrând mecanisme coercitive care s-au dovedit eficiente în gestionarea abaterilor rutiere săvârșite de conducătorii auto nerezidenți. O primă sursă de bune practici este reprezentată de modelul aplicat în Bulgaria, unde eficiența colectării este asigurată prin obligativitatea achitării imediate a amenzii la locul constatării, exclusiv prin intermediul terminalelor electronice de plată instalate pe autospecialele de poliție. În acest sistem, refuzul plății atrage măsuri administrative severe, precum reținerea certificatului și a plăcuțelor de înmatriculare pentru o perioadă de până la trei luni, sancțiune care poate fi revocată doar după prezentarea dovezii de plată.

Această abordare este completată de principiul garanției financiare regăsit în legislațiile din Italia și Franța, unde șoferii nerezidenți opriți în trafic sunt obligați fie să achite amenda pe loc, fie să depună un depozit cu rol de garanție în eventualitatea unei contestații ulterioare. Nerespectarea acestor obligații financiare declanșează mecanisme de blocare a autovehiculului în Italia sau chiar măsura confiscării acestuia în Franța, împiedicând astfel continuarea călătoriei până la stingerea debitelor.

În mod similar, sistemul din Elveția consolidează acest cadru prin impunerea unei garanții care acoperă atât sancțiunea propriu-zisă, cât și eventualele costuri de procedură, în special atunci când amenda depășește un anumit cuantum legal. Mai mult, modelul elvețian introduce un element de monitorizare pe termen lung prin înregistrarea amenzilor neachitate într-un sistem informatic centralizat, ceea ce expune contravenientul executării imediate a sancțiunii la orice reîntrare ulterioară pe teritoriul statului, asigurând astfel caracterul inevitabil al răspunderii contravenționale.

Prin adoptarea acestor soluții legislative consacrate și validate în alte jurisdicții, statul român va beneficia de un mecanism intern viabil și inatacabil. Corelarea posibilității de a conduce pe teritoriul României cu stingerea obligațiilor financiare restante protejează bugetul de stat, elimină sentimentul de impunitate și restabilește un climat de disciplină rutieră și egalitate de tratament între toți participanții la trafic.

În numele inițiatorilor,

TANASĂ ȘTEFAN | Deputat USR
